POSTIM ARKIVOR

Mons. Vincens Prennushi në dosjet e Sigurimit të Shtetit

Historia e një kleriku dhe dijetari shqiptar që u përball me gjykimin ushtarak dhe vuajtjet e regjimit komunist

REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPERISE
Prokurorija Publike e Prefekturës
Seksioni i Sigurimit
Nr. i Aktit
Nr. Prot.

URDHENESE PARABURGIMI

Sot me 24 të muajit Janar të vitit 1947 në Prokurori Publik Prefekturës së Durrësit i ngarkuar me hetimet, pasi shqyrtuam çështjen që i përket të pandehurit Vincenc Prennushi, biri i Gjonit, dhe i Prenush.Lleshur me shkodër banon në Durrës Prefekturë Prift.
që akuzohet[1] se me datë Për t'u gjykuar nga Gjykata Ushtarake e Shtetit..
duke marë parasysh se nga provat e deritashme që janë Shkresat e Sekretit Sigurimit
bihet e brezeshme akuza që rëndon mbi të pandehurin në fjalë, duke marë parasysh se ekzistojnë kushtet e germës të nenit 9 të urdhënesës Pr. Përgjithëshme Nr. 2 dt. 1-XI-946,
duke marë parasysh se kjora parashihohet si faj prej nenit
dhe pas-sjell një dënim që kalon në maximum
në bazë të paragrafit të nenit 10 po të asaj urdhënese

URDHËNOJMË

Paraburgimin e të pansehur[1]: Vincenc Prennushi
dhe shoqërimin e tij në burgun e Prokurorisë së Durrësit.
Kopja e kësaj udhënese bashkë me letër-rrezhtimin dorëzohet të pandehurit[1] cil[1] ka të drejtë kundërshtimi brenda tri ditëve nga e nesërmja e njoftimit, pranë Prokurorit Publik më të larte.

PROKUROR PUBLIK

M'a dorëzua kopja e këtij urdhëresë me gjithë letër-rrezhtimin sot me datë në

JOFTUESI: I PANDEHURI

1) Fshihet ajo që nuk, bëhet një nga shkaqet të pandehurit.

ASSSH

SEKSIONI

Klerikë

PERIUDHA

1947 - 1947

Vinçenc Prennushi (1885–1949), françeskan, poet dhe studiues i njohur, u arrestua dhe u dënua me 20 vjet burg nga gjykata ushtarake për “veprimtari kundër shtetit”. Në burgun e Durrësit, Mons. Prennushi iu nënshtrua torturave çnjerëzore, pavarësisht moshës dhe problemeve shëndetësore. Më 19 mars 1949, i sëmurë nga zemra dhe azma, Prennushi ndërroi jetë në spitalin e burgut.

PERMBAJTJE #1

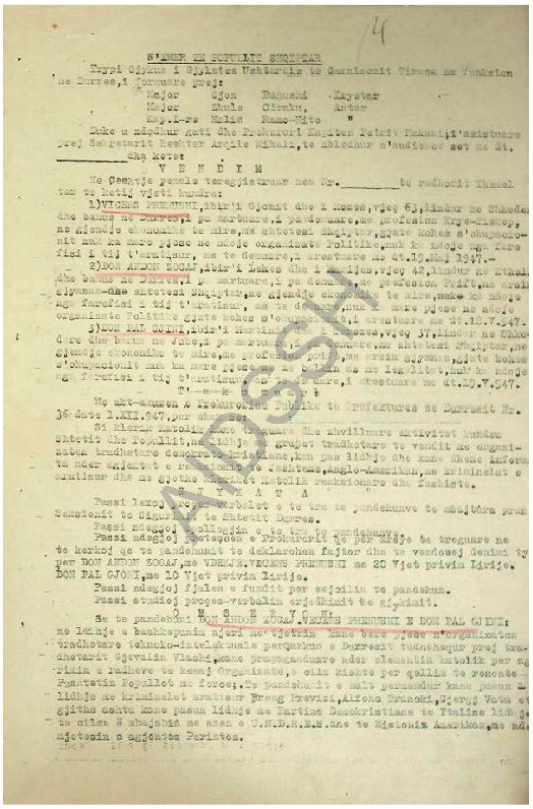
Dosja Hetimore-Gjyqësore (1947) ndaj Vinçenc Prenushit, Don Andon Zogajt dhe Don Pal Gjinit në Arkivin e Sigurimit të Shtetit

Dosja hetimore-gjyqësore e vitit 1947, pjesë e Fondit 1 dhe e përbërë nga 66 fletë, përbën një dokument të rëndësishëm arkivor që ruhet në arkivin e ish-Sigurimit të Shtetit. Ajo dokumenton procesin ndaj tre klerikëve katolikë: Mons. Vinçens Prenushit, Dom Anton Zogajt dhe Dom Pal Gjinit, të akuzuar për “veprimtari kundër shtetit”, lidhje me organizata demokristiane dhe kontakte me agjentë të huaj. Dosja përmban procesverbale hetimore e gjyqësore, akt-akuza, pretendime të prokurorisë, dëshmi, shkresa zyrtare dhe korrespondencë, të cilat pasqyrojnë zhvillimin e plotë të çështjes nga hetimi deri në vendimin përfundimtar. Gjykata ushtarake, duke u mbështetur në këto dokumente, dha vendimet: dënim me vdekje për Dom Anton Zogajn, 20 vjet burg për Mons. Vinçens Prennushin dhe 5 vjet për Dom Pal Gjinin. Si pjesë e arkivit të Sigurimit të Shtetit, kjo dosje përfaqëson një burim me vlerë historike për të kuptuar mekanizmat e ndjekjes penale dhe politike të klerit gjatë periudhës komuniste në Shqipëri.

MEDIA #1

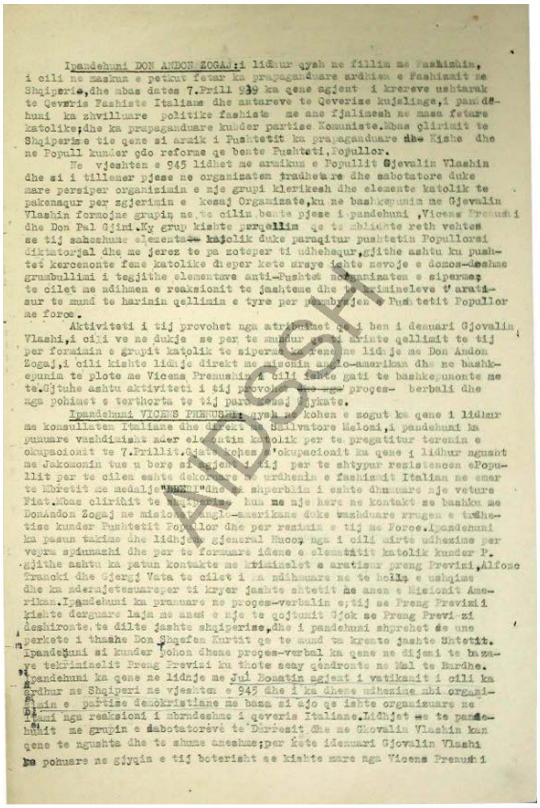
Vendimi i dënimit të Mons. Vincens Prennushi, Dom Anton Zogaj, Dom Pal Gjini; i dhënë nga Gjykata Ushtarake e Durrësit më 24 nëntor 1947

MEDIA FAQE #1

Vendimi i dënimit të Mons. Vincens Prennushi, Dom Anton Zogaj, Dom Pal Gjini; i dhënë nga Gjykata Ushtarake e Durrësit më 24 nëntor 1947

MEDIA FAQE #2

Ipandehuni DON ANDON ZOGAJ,i lidhur qysh ne fillim me Fashizmin, i cili ne maskun e petkur fetar ka propagandware ardhtur e Fashizmit ne Shqiperi,dhe mbas dates 7.Prill 939 ka qene agjent i krereve ushtarak te Qeverise Fashiste Italiane dhe antareve te Qeverise kujdestare,i pandehuni ka zhvilluare politike fashiste me ane fjalimesh ne mase fetare katolike;dhe ka propagandware kunder partise Komuniste.Mbas clirimit te Shqiperise tie qene ai aktiv i Fushtetit ka propagandware dhe Kishe dhe ne Popull kunder qdo reforme qe bente Fushteti,Popullor.

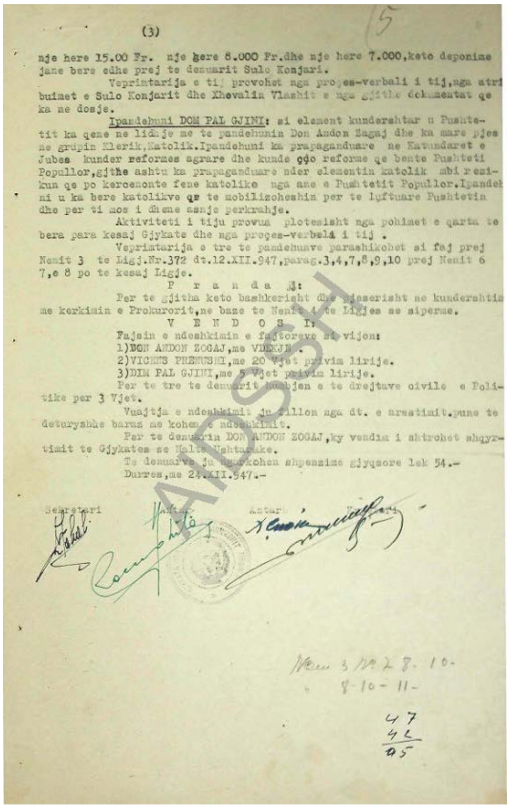
Ne vjeshten e 945 lidhet me aradhen e Popullit Gjevalin Vlashin dhe si i tilleser pjese ne organizaten fradhetare dhe sabotatore duke mare persiper organizimin e nje grupi klerikesh dhe elemente katolik te pakenaqur per zgjerimin e kesaj Organizate,ku ne bashkepunim me Gjevalin Vlashin formojne grupin ne te cilin bente pjese i pandehuni ,Vicens Prenushi dhe Don Pal Gjini.Ky grup kishte perqellim qe te mbledhte reth vetes se tij sahesnune elementa katolik duke paraqitur pushtetin Popullorsi diktatorjal dhe me jerez te pa zoteper ti udhehequr,gjithe ashtu ku pushtet kercenonte fene katolike diqper kete arsye ishte nevoje e domos-doshme grunbullimi i tegjithe elementave anti-Pushtet mobilizimin e sipermaz te cilet me ndihmen e reaksionit te jashtme dhe te ndryshmeleve Ushtarake te mund te harinin qellimin e tyre per rrembyesjen e Pushtetit Popullor me force.

Aktiviteti i tij provohet nga atrakimet qe i ben i denuari Gjevalin Vlashi,i cili ve ne dukje me per te mundur qe ai arrinte qellimit te tij per formimin e grupit katolik te siperme te fene me lidhje me Don Andon Zogaj,i cili kishte lidhje direkt me misionin anglo-amerikan dhe me bashkepunim te plote me Vicens Prenushin,i cili ishte gati te bashkepunonte me te.Gjithe ashtu aktiviteti i tij provohet gjate gjate proges- verbali dhe nga pohimet e terthorta te tij pandehuesi gjykates.

Ipandehuni VICENS PRENUSHI: ayoh i kohen e zgut ka qene i lidhur me konsullaten Italiane dhe direkt me Salvatore Meloni,i pandehuni ka punuare vazhdimisht mber elementin katolik per te pregatitur terenin e okupacionit te 7.Prillit.Gjate kohes s'okupacionit ka qene i lidhur agusht me Jakomonin tue u bere si udheheques i tij per te shtypur rezistencen ePopullit per te cilen eshte dekorurare me urdhenin e fashizmit Italian me emer te Mbretit me medalje "Mbretit"dhe me shperblim i eshte dhunuare nje veture Fiat.Mbas clirimit te shqiperise kun me nje here ne kontakt me bashku me Donandon Zogaj me misionin anglo-amerikane duke vazhduare rrugen e trdhetise kunder Fushtetit Popullor dhe per realizim e tij me force.Ipandehuni ka pasun takime dhe lidhje me gjeneral Kuco; nga i cili mirte udhezime per vepra sqimashi dhe per te formuare idene e elementitit katolik kunder P. gjithe ashtu ka patun kontakte me kriminelat e arratisur preng Previzi,Alfonc Trancki dhe Gjergj Vata te cilet i ka ndihmuare ne te hollat e ushqime dhe ka ndervjetesuar per ti kryer jashte shtetit me anen e Misionit Amerikan.Ipandehuni ka pranuare ne proges-verbalin e;tij se Preng Previmi i kishte derguare lajm me anen e nje te qojtunit djok se Preng Previzi deshironte te dilte jashte shqiperise,dhe i pandehuni shprehet se ane perfete i shasha Don Fjodhan Kurtit qe te mund te kreate jashte Shtetit. Ipandehuni si kunder pohon dhene proges-verbal ka qene ne dijeni te hapave te tekpiniselit Preng Previmi ku thote seaay qendroste ne Mal te Bardhe. Pandehuni ka qene ne lidhje me Jul Bonatin agjent i vatikanit i cili ka qendhur ne Shqiperi ne vjeshten e 945 dhe i ka dhene udhezime mbi organizimin e partise demokristiane me baza si ajo qe ishte organizuare ne Itali nga reaksioni i mbrendshme i qeveris Italiane.Ndihjet me te pandehuhit me grupin e sabotatorevë te Durresit dhe me Gjevalin Vlashin kan qene te ngushta dhe te shume aneshme;per kete idenuari Gjevalin Vlashi ka pohuare ne gjygjin e tij boterisht se kishte mare nga Vicens Prenushi

Vendimi i dënimit të Mons. Vincens Prennushi, Dom Anton Zogaj, Dom Pal Gjini; i dhënë nga Gjykata Ushtarake e Durrësit më 24 nëntor 1947

MEDIA FAQE #3

(3)

nje here 15.00 Fr. nje here 8.000 Fr.dhe nje here 7.000,keto deponime jane bere edhe prej te denuarit Sulo Konjari.

Veprimtarija e tij provohet nga proces-verbali i tij,nga atri buimet e Sulo Konjarit dhe Xhevalin Vlashit e nga gjithe dokumentat qe ka ne dosje.

Ipandehuni DOM PAL GJINI: si element kundershtar u Fushtetit ka qene ne lidhje me te pandehunin Don Andon Zogaj dhe ka mare pjes ne grupin klerik,katolik.Ipandehuni ka propagenduare ne Katundaret e Jubes kunder reformes agrare dhe kunde qdo reforme qe bente Fushteti Popullor,gjithe ashtu ka propagenduare nder elementin katolik mbi reaksionin qe po kercenonte fene katolike nga ane e Fushtetit Popullor.Ipandeh ai u ka here katolikve qe te mobilizoheshin per te luftuare Fushtetin dhe per ti mos i dhene asnje perkrahje.

Aktiviteti i tiju provuar plotesisht nga pohimet e qarta te bera para kesaj Gjykate dhe nga proces-verbali i tij .

Veprimtarija e tre te pandehunve parashikohet si faj prej Nenit 3 te Ligj.Nr.372 dt.12.XII.947,parag.3,4,7,8,9,10 prej Nenit 6 7,e 8 po te kesaj Ligje.

P r a n d a j:

Per te gjitha keto bashkerisht dhe veseresisht ne kundershtim me korkimin e Prokurorit,ne baze te Nenit 4 te Ligjes se siperme.

V E N D O S a I:

Fajsin e ndeshkimin e fajtoreve me vijon:

1)DON ANDON ZOGAJ,me VDEKJE.

2)VICENS PRENUSHI,me 20 Vjet privim lirije.

3)DIN PAL GJINI,me 5 Vjet privim lirije.

Per te tre te denuarit humbjen e te drejtuve civile e Politike per 3 Vjet.

Vuajtja e ndeshkimit do fillon nga dt. e arrestimit.pune te detyrushme barra me kohen e ndeshkimit.

Per te denuarin DON ANTON ZOGAJ,ky vendim i shtrohet shqyrtimit te Gjykates se Lart shtetnike.

Te denuarve ju shkrkohen shpenzime gjyqesore leh 54.-

Durres,me 24.XII.947.-

Sekretari Kryetari Anetar

Nen 3 pika 8. 10.
8-10-11.

47
42
05

Vendimi i dënimit të Mons. Vincens Prennushi, Dom Anton Zogaj, Dom Pal Gjini; i dhënë nga Gjykata Ushtarake e Durrësit më 24 nëntor 1947

INFORMACION

Vendimi i dënimit të Mons. Vincens Prennushi, Dom Anton Zogaj, Dom Pal Gjini; i dhënë nga Gjykata Ushtarake e Durrësit më 24 nëntor 1947

FONDI	1
STRUKTURA	-
DOSJA	1945-A
	1947
DATA E KRIJIMIT	24.11.1947
GJUHA	Shqip
LLOJI I DOKUMENTIT	Vendim Gjyqësor
KRYETAR I TRUPIT GJYKUES, (GJYKATA E LARTË USHTARAKE)	Aranit Cela

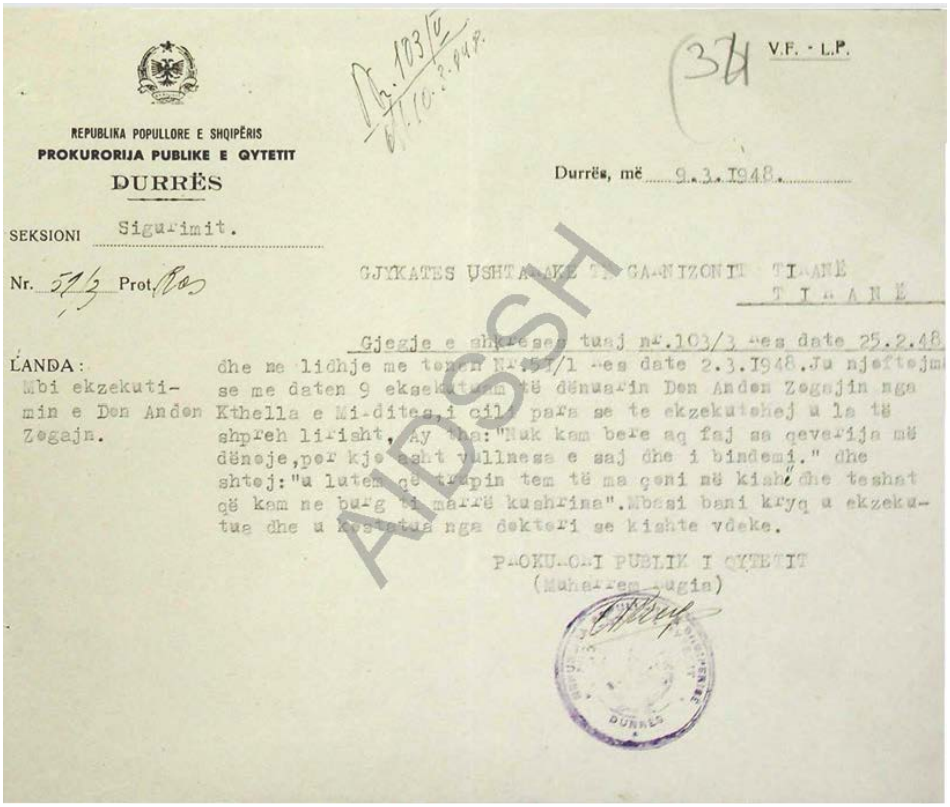
TRANSKRIPT

Nuk ka transkript per kete media.

MEDIA #2

Njoftimi i vdekjes së dom Anton Zogaj

MEDIA FAQE #1

REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPËRIS
PROKURORIJA PUBLIKE E QYTETIT
DURRËS

SEKSIONI Sigurimit.

Nr. 512 Prot. 180

Durrës, më 9.3.1948.

V.F. - L.P.

GJYKATËS USHTARAKE TË GARNIZONIT TIRANË
TIRANË

Gjegje e shkresës tuaj nr.103/3 mes date 25.2.48 dhe me lidhje me tonën Nr.457/1 mes date 2.3.1948.Ju njoftojmë se me daten 9 eksekutohet dënuarin Don Anden Zogajn nga Kthella e Mi-dites,i cili para se te ekzekutohej u la të shpreh lirisht,Ay tha:"Nuk kam bere aq faj sa qeverija më dëneje,por kjo është fullnesa e saj dhe i bindemi." dhe shtoj:"u lutem që t'ëpin tem të ma çoni më kishë dhe teshat që kam ne burg ti marrë kushrina".Mbasi bani kryq u ekzekutua dhe u konstatua nga dekteri se kishte vdekë.

LANDA:
Mbi ekzekutimin e Don Anden Zogajn.

PROKUROR I PUBLIK I QYTETIT
(Mahazem Dugia)

DURRËS

ADSSH

Njoftimi i vdekjes së dom Anton Zogaj

INFORMACION

Njoftimi i vdekjes së dom Anton Zogaj

FONDI	1
STRUKTURA	-
DOSJA	145-A
	1947
	66
GJUHA	Shqip
DATA E KRIJIMIT	09.03.1948

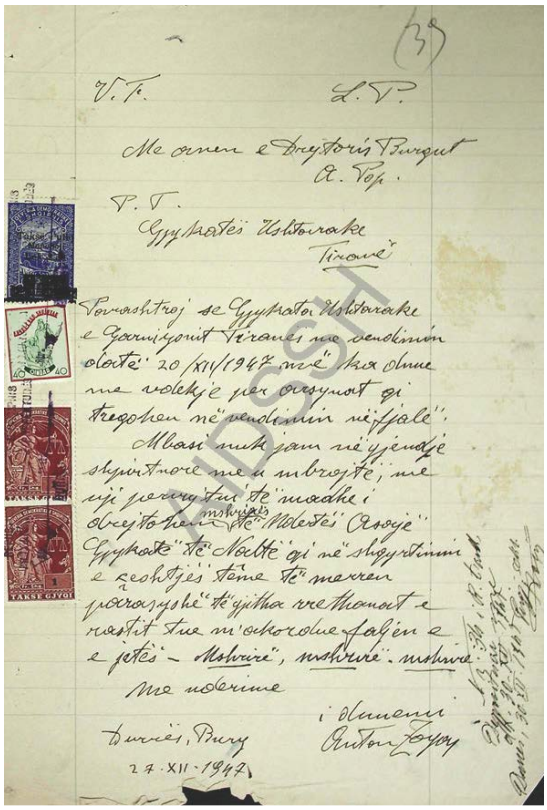
TRANSKRIPT

Nuk ka transkript per kete media.

MEDIA #3

Letër e Anton Zogaj me shkrim dore e datës 27 dhjetor 1947

MEDIA FAQE #1

Letër e Anton Zogaj me shkrim dore e datës 27 dhjetor 1947

INFORMACION

Letër e Anton Zogaj me shkrim dore e datës 27 dhjetor 1947

FONDI	1
STRUKTURA	-
DOSJA	1945-A
	1947
	66
DATA E KRIJIMIT	27.12.1947
GJUHA	Shqip
LLOJI I DOKUMENTIT	Leter

TRANSKRIPT

Nuk ka transkript per kete media.

MEDIA #4

.“"Udhënesë paraburgimi” e dt. 24 nëntor 1947

MEDIA FAQE #1

REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPERISE
Prokurorija Publike e Prefekturës
Seksioni i Siguricës
Nr. i Aktit
Nr. Prot.

URDHENESE PARABURGIMI

Sot me ... të muajit ... të vitit 194... në Prokurori Publike Prefekturës së Durrësit i agarkuar me hetimet, pasi shqyrtuam çështjen që i përket të pandehun(i) ... që akuzohe(i) ... se me datë ... duke marë parasysh se nga provat e deritashme që janë ... bëhet e besueshme akuza që rëndon mbi të pandehuri ... në fjalë, duke marë parasysh se ekzistojnë kushtet e germës ... të nenit 9 të urdhënesës Pr. Përgjithëshme Nr. 2 dt. 1-XI-946, duke marë parasysh se vepra parashikohet si faj prej nenit ... dhe pas-ajeli një dënim që kalon në maximum në bazë të paragrafit ... të nenit 10 po të asnj urdhënese

URDHËNOJMË

Paraburgimin e të pansehur(it) ... dhe shoqërimin e tij në burgun e ...
Kopja e kësaj urdhënese bashkë me letër-rrezhtimin dorëzohet të pandehur(it) ... cil(i) ... ka ... të drejtë kundërshtimi brenda tri ditëve nga e nesërmja e njoftimit, pranë Prokurorit Publik më të lartë.

PROKUROR I PUBLIK

M'a dorëzua kopja e këtij urdhëresë me gjithë letër-rrezhtimin sot me datë ... në ...

JOFTUESI: I PANDEHURI

1) Fjalët nga rreth, bëne dënit një nse ekzistë të pandehuri.

.“"Udhënesë paraburgimi” e dt. 24 nëntor 1947

INFORMACION

.“"Udhënesë paraburgimi” e dt. 24 nëntor 1947

FONDI	1
STRUKTURA	-
DOSJA	1945-A
	1947
	66
DATA E KRIJIMIT	24.11.1947
GJUHA	Shqip
LLOJI I DOKUMENTIT	Urdher paraburgimi

TRANSKRIPT

Nuk ka transkript per kete media.